

AKTUELT FRA ARBEIDET UTE OG HEIME

av

PER VOKSØ

Sarah Chakko død.

I januar døde plutselig Sarah Chakko, den indiske kvinnen som i årene etter krigen har spilt en så fremtredende rolle i de kristne verdensorganisasjoner. Hun var en av visepresidentene i Verdens K.F.U.K., i mange år formann for den kristne studenterbevegelse i sitt hjemland, og siden 1950 en av de seks presidenter i Kirkenes Verdensråd. Der ble hun særlig kjent for sitt fremragende arbeid som formann og siden også som sekretær i Kommisjonen for Kvinne-nes arbeid i kirken, men overalt hvor hun var med satte hun sitt preg på arbeidet. Med sin lynende intelligens, sin glødende veltal-
het og sin varme, kristne menneskelighet, var hun et av de beste bevis for de store verdier Østens kirker kan tilføre det kristne arbeid i resten av verden. Derfor har også budskapet om hennes død, bare 48 år gammel, kommet som et sjokk på misjons-, kirke- og ungdoms-
ledere i mange land.

Sarah Chakko var fra Sør-India, og medlem av den syrisk-orto-
dokse kirke der. Hennes familie, en av landets mest fremstående, har hørt til de St. Thomas-kristne så langt tilbake slektstavlen går. Trass i at hun slik var med i en kirke som selv står utenfor det meste av det kristne samarbeid, brente Sarah Chakko for tanken om større kristen enhet, arbeidet utrettelig for den og formådde som få å smitte andre med den. Men ikke mindre brente hun for sitt land og dets ungdom. Etter en solid utdanning, med eksamener i peda-
gogikk og statsrett ved amerikanske universiteter, kom hun til det store Isabella Thoburn kvinne-college i Lucknow i Nord-India, først som lærerinne, siden som rektor.

Som de fleste kristne ledere i India var Sarah Chakko nasjonalist, arbeidet utrettelig for sitt lands selvstendighet, og var nok også skuffet over at så få av hennes drømmer om den nye mønsterstaten, som skulle skapes, ble til virkelighet. I forholdet til misjonen var hun dog aldri snever nasjonalistisk. Tvert om, som få andre kunne hun tegne

visjonen av den verdensvide kristne kirke, hvor det bare gjelder å fordele de samlede ressurser på den måte som best tjener Guds rike, uten å se på landegrenser, enn si kirke-grenser.

Lettere forhold i China?

En av de siste misjonærer som er kommet ut av China, er finnen Parviainen. Han har uttalt at der den siste tiden har vært flere tegn til lettelse i situasjonen for de kristne. Gudstjenester kan således holdes mange steder hvor det har vært forbudt, likeledes barnedåper, som lenge har måttet foretas i all hemmelighet.

Den samme lysere tone går igjen i den årsoversikt som «The International Review of Missions» har utarbeidet. Her heter det bl. a. om China:

«Misjonærer som kommer ut fra China understreker at kirken lever og vokser, trass i at dens virksomhet blir belagt med mange restriksjoner og også trass i den tid og kraft de kristne må øde for å imøtekomme kravene som den «politiske disiplin» stiller til dem. Det er nok så at en har liten anledning til å forkynne evangeliet utenfor kirkebygningene . . . og kirkegangen er også meget variabel i de områder som er mest berørt av jordreformene. Men sammenholder en meldingene om det kirkelige livet i f. eks. Shanghai, Peking og Canton, forteller de at menighetene stadig holdes oppe, særlig i de kirker hvor prekenene er konsentrert om evangeliet og unngår politikken. Der er mange tegn på at folk er trett av propagandaen og tørster etter noe dypere. Flere beretninger samstemmer også i at nyomvendte stadig kommer til, og de sier at bare den kristne tro og Bibelen kan gi dem fred. Utdelingen av Bibler har også fortsatt uten å møte på synderlige hindringer.»

Lutheranerne i India forbereder 250-års jubileet.

I 1956 er det 250 år siden den første lutherske — og protestantiske — misjonær kom til India, og de lutherske kirker der er nå begynt forberedelsene til jubileet. I januar hadde Forbundet av lutherske kirker i India sitt treårige møte, og der ble blant annet opplyst at det lutherske verdensforbunds eksekutivkomité, som sist sommer møttes i Trondheim, om 2 år skal delta i jubileet i India. Der er også planer om en helaftens film bygd over lutherdommens historie i India.

De første lutherske misjonærer var 2 tyskere, Ziegenbalg og Plutschau, som dro fra Halle i Tyskland og i 1706 kom til den danske Trancibar-kolonien på Indias sørøstkyst. De begynte å virke i den

Kongelige Danske Misjon, og arbeidet deres ble senere overtatt av Leipzigermisjonen og det Svenske Misjonsselskap. Frukten av arbeidet er i dag den selvstendige Tamil-kirken.

Forbundet av de Lutherske kirker valte som sin president for kommende treårs periode en av Tamil-kirkens mest kjente ledere, Dr. R. B. Manikam, som nå er Øst-Asia-sekretær for Kirkenes Verdensråd og Det Internasjonale Misjonsråd. Idet han mottok valget, uttalte Dr. Manikam blant annet: «Kirken og misjonen i India står foran en kritisk periode. Vansker er oppstått når det gjelder innreise for prester og kirkelige arbeidere fra utlandet. Spørsmål blir stillet: I hvilken grad er kirken deres en indisk kirke? og: Hvorfor er der fremdeles så mange utlendinger i ledende stillinger? Jeg håper med Guds hjelp å kunne tjene min kirke også i disse spørsmål i de neste tre år.»

En av grunnene til at Dr. Manikam ble valt til president, var nok nettopp ønsket om at en inder skulle stå som leder for jubileumsfeiringene om 2 år. Kanskje mer interessant blir det å se hva Forbundet under hans ledelse vil gjøre for å fremme et av sine hovedformål: å samle de lutherske kirker i India til én kirke. Dr. Manikam har selv tidligere hatt sterke betenkeligheter når det gjelder en slik organisk samling, og han har vært blant dem som har hevdet at hans egen kirke, Tamil-kirken, i stedet burde gå inn i Sør-Indias Forente Kirke.

Mrs. Pandit hyller misjonærenes innsats.

The Worlds Literature & Literacy Committee hedret nylig Dr. Frank Laubach med en lunch, til takk for hans innsats for å spre lesekunsten blant voksne. Blant de inviterte gjester var også presidenten i De forente Nasjoners hovedforsamling, Mrs. Pandit. Hun kunne dessverre ikke komme, men i en hilsen hun sendte hyllet hun Dr. Laubach i sterke ordelag. Hun kalte ham for en «menneskerettighetenes misjonær til de underutviklede områder» og hun pekte særlig på de store resultater etter hans to reiser til India. Mrs. Pandit nyttet også høvet, som hun selv sa, til «å uttrykke den takknemlighet store deler av mitt folk føler for det strålende bidrag utenlandske misjonærer har ytet til fremme av mitt folks velferd. Misjonssykehus, skoler, høyskoler, velferdssentre og jordbrusskoler, som blir drevet ved frivillig innsats av utenlandske misjonærer, har alltid vært både en inspirasjon og et eksempel. Vi håper å kunne ønske mange venner av utenlandsk misjon velkommen til India for å hjelpe oss med våre store gjenreisingsoppgaver. I dette arbeidet har Dr. Laubach tent en fakkell som vi håper ettertiden ikke vil slukke.»

Økte vansker for protestantisk misjon i Colombia.

Da en ny liberal regjering kom til makten i Colombia i fjor, håpet mange at det ville medføre en lettelse i kårerne for de protestantiske kirker og misjonsselskaper der. De direkte overgrep fra den katolske befolkning er også blitt færre, selv om de ennå forekommer. På den annen side har regjeringen belagt den protestantiske virksomhet med strenge restriksjoner. I et rundskriv fra innenriksministeren blir protestantene forbudt «å drive offentlig proselytering utenfor de lokaler hvor de holder sine gudstjenester».

Det blir hevdet at bestemmelsen ble tatt nettopp for å sikre protestantene mot den forargete katolske befolkning. Derfor heter det også i rundskrivet: «Ikke-katolske borgere og utlendinger som bor i Colombia nyter fullstendig samvittighetsfrihet. Slike personer må ikke antastes eller forstyrres i utøvelsen av sin religion forutsatt at det skjer i kirker og kapeller som er spesielt beregnet til det bruk.»

Det er ennå uvisst hvilke virkninger forbudet vil ha for misjonsarbeidet. Situasjonen har særlig vært uklar når det gjelder de såkalte misjonsterritorier. Disse utgjør $\frac{3}{4}$ av landet med et flateinnhold like stort som Frankrike og Italia tilsammen. Befolkningen, ca. 1 million, forutsettes å være indiansk. I siste konkordat med Vatikanet, som den forrige regjering sluttet i januar 1953, ble imidlertid misjonsterritoriene sterkt utvidet og omfatter nå strekninger hvor der er få eller ingen indianere.

I en gammel avtale fra 1938 står det at den katolske kirke skal ha full kontroll med skolevirksomheten i misjonsterritoriene. Det nye konkordat fra 1953 bekreftet dette. Straks etter undertegnelsen kom maktskiftet i Colombia. Noe av det første innenriksministeren gjorde da han fikk summet seg i sin nye stilling, var å sende ut en erklæring — i september 1953 — hvor han tolket konkordatet slik at all protestantisk virksomhet skulle forbys i territoriene. De 41 protestantiske misjonærer og 20 colombianske prester som arbeidet der, skulle forlate områdene, og 25 kirker, 3 poliklinikker og 25 skoler skulle stenges. Protestantiske kirkeledere protesterte og hevdet at ministerens private tolkning ikke kunne ha lovs kraft. Det ble innrømmet fra regjeringshold, men likevel hersket der sterk forvirring inntil det før nevnte sirkulære kom i februar. Der heter det at misjonærene fortsatt skal få bo i misjonsterritoriene, men «de kan ikke utføre offentlig misjonsarbeid eller undervisning, unntatt for barn av ikke-katolske foreldre.» Disse innskrenkninger i misjonsarbeidet er ikke minst bemerkelsesverdige når en vet at der i dag bare er 200 katolske prester til å betjene dette veldige område.

Erstatning for tyske misjonseiendommer i Israel.

Etter seks års forhandlinger lyktes det endelig for det Lutherske Verdensforbund i februar å få en avtale om erstatning for de tyske misjonseiendommer som staten Israel konfiskerte etter krigen.

Under krigen overtok den (amerikanske) Lutherske Kommissjon for «foreldreløse» kirker administrasjonen av det tyske misjonsarbeid i Palestina. Det omfattet både kirker, sykehus og skoler. De fleste av eiendommene ble imidlertid konfiskert, og det Lutherske Verdensforbund, som senere ble oppnevnt som «verge», begynte etter krigen et energisk arbeid for å få dem friggitt. Vanskene oppstod særlig fordi der ikke er sluttet noen generell fredsavtale etter denne krigen. Verdensforbundet kunne bare henvise til Versaillestraktaten, hvor det står at misjons- og kirke-eiendommer ikke kan tas som krigserstatning. Det lyktes også forholdsvis snart å komme til en ordning med de eiendommer som nå ligger i Jordan. De ble alle tilbakelevert til det Lutherske Verdensforbund, som siden bl. a. har administrert det store Augusta Victoria-sykehuset utenfor Jerusalem.

Med Israel gikk det langsommere, noe som i og for seg var naturlig, når en tenker på de lidelser jødene har gjennomgått. I fjor leverte imidlertid Israel tilbake to kirkebygg, i år atter et par, og så kunne da endelig en avtale om erstatning for resten undertegnes i Köln. Det Lutherske Verdensforbund skal nå få utbetalt 3,5 millioner tyske mark over en tiårsperiode. Beløpet skal tas fra den erstatning som den vest-tyske stat har tilpliktet seg å betale Israel for jødefolkets lidelser i det Tredje Rike. De 3,5 millioner mark må dog bare tas ut i varer fra Tyskland, og det er bestemt at de skal nyttes til misjonsarbeid i Midt-Østen. De skal fordeles mellom selskapene i Palestinawerk, et forbund av de tyske misjonsselskaper som tidligere har arbeidet i Israel, og som nå tar arbeidet opp igjen. En ny skole skal bygges i Betlehem, en annen nær Amman, samtidig som flere barnehager og skoler skal reises på syrisk territorium.

Nytt fra Egede Instituttet.

Instituttets årsmøte ble holdt lørdag 30. og søndag 31. januar. Foredragsholdere var tilsynsmann, misjonsprest Henrik Vika, som talte over emnet «Japan i dag — folk og kirke», og res. kap. Alex. Johnson, som talte over emnet «Nederlag og seier i kristen misjon».

I samarbeid med Norsk Misjonsråd og Universitetet i Oslo ordnet instituttet med programmet for professor dr. K. S. Latourettes besøk i Oslo i første halvdel av april. Dr. Latourette, som i en årrekke har innehatt lærestolen i misjonsvitenskap og asiatisk historie ved Yale

University, U. S. A., holdt to forelesninger på Universitetet om «Kristendommen og de ikke-vesterlandske folkene». På et møte i Forbunds-salen (som var fullsatt for anledningen) talte han om «Misjonen i dagens situasjon». Dr. Latourette besøkte også Bergen hvor han bl. a. hadde kontakt med instituttets arbeidsutvalg.

I serien «Avhandlinger utgitt av Egede Instituttet» vil om kort tid foreligge et større arbeid av Adolf Steen. Det bærer titelen «Samenes kristning og Finnemisjonen til 1888». Dette arbeidet blir publikasjon nr. 5 i denne serien.